МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА (ПРОЄКТ)

Тема: **«Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні»»**

Здобувачки вищої освіти ІІ рівня, ІІ курсу, групи ФМУП-22-1,
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
освітня програма Управління публічними фінансами

Лисаченко Ольги Ігорівни
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник Довгань Людмила Петрівна, к.е.н., доцент
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник освітньо-професійної програми
Гордей Окана Дмитрівна, д.е.н., професор
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту за рішенням кафедри публічних фінансів
протокол від «15» 01 2024 № 9

Завідувач кафедри Давиденко Надія Миколаївна, д.е.н., професор
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Ірпінь – 2024

Реєстрація № 11 01.02.2024 _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 90 балів 07.02.2024 _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Т.Г. Бондарук
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії: _____ Н.М. Давиденко
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ О.Д. Горбей
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Т.О. Скрипник
(підпис) (ініціали, прізвище)

Секретар: _____ В.Ю. Шепіленко

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
І. Доповідь	від 0 до 10	5		Голова ЕК: Л.Т. Бандарчук
2.Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3.Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	20		Члени комісії Н.М. Павленко О.Д. Гордєєв Т.О. Скрипник
5. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	10		Секретар В.Ю. Шепіленко
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	40		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	90		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
90	A	5 (відмінно)	07.02.2024	

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	Б	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	ЄХ	2 (незадовільно)

Факультет/навчально-науковий інститут_ фінансів та цифрових технологій
Кафедра_ публічних фінансів
Спеціальність _ фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма _управління публічними фінансами

Затверджую
Завідувач кафедри
_____Тетяна КОЛЯДА
«22» 12 2022

Завдання на кваліфікаційну роботу (проєкт)
здобувачу вищої освіти

Лисаченко Ольги Ігорівни

1.Тема кваліфікаційної роботи (проєкту): «Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні»
Затверджена наказом ректора від «15» 11 2022 №207
2. Строк здачі закінченої роботи 17 листопада 2023
3. Мета роботи: визначити особливості інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні та шляхи удосконалення інвестиційного середовища.
Об'єкт дослідження: економічні відносини, пов'язані з інвестиційною діяльністю міжнародних фінансових організацій.
Предмет дослідження: окремі аспекти функціонування міжнародних фінансових організацій в сфері інвестиційної діяльності
Орієнтовна база дослідження __Міністерство фінансів України.
4. Вихідні дані до роботи __Закони України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, сайти Державної аудиторської служби України та Рахункової палати України.
5. Перелік графічного матеріал: 4 таблиці, 5 рисунків.
6. Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (перелік питань за кожним розділом):
Розділ 1. Теоретично-методичні аспекти інвестиційної діяльності в Україні
1.1. Визначення понять «інвестиційна діяльність» та «міжнародні фінансові організації»
1.2. Аналіз основних принципів та принципи роботи міжнародних фінансових організацій України
1.3. Історія розвитку інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні
Розділ 2. Аналіз стану та тенденції розвитку інвестиційної діяльності в Україні

2.1. Аналіз інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організа
Україні
2.2. Вивчення видів інвестицій, якими займаються міжнародні фінанси в Ук
2.3. Результати аналізу інвестиційної діяльності міжнародних фінанс
організацій в Україні
Розділ 3. Проблеми та пріоритети розвитку інвестиційної діяльності в Укра
3.1. Оцінка впливу інвестиційної діяльності міжнародних фінанс
організацій на економіку України
3.2. Проблеми та переваги інвестиційної діяльності міжнародних фінанс
організацій в Україні
7. Календарний план виконання роботи

№ з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної (дипломної)роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1	Затвердження теми роботи	15.11.2022	— " —
2.	Уточнення плану та завдання	22.12.22-15.01.2023	— " —
3.	Представлення 1-го розділу	до 30.04.2023	— " —
4.	Представлення 2-го розділу	до 05.09.2023	— " —
5.	Представлення 3-го розділу	до 20.10.2023	— " —
6.	Перевірка на акад. плагіат	01.12-10.12.2023	— " —
7.	Захист роботи	04.02-08.02.2024	— " —

8. Дата видачі завдання «22» 12 2022

9. Науковий керівник кваліфікаційної
роботи (проєкту) _____ Довгань Л. П.
(підпис) (прізвище, ініціали)

10. Гарант освітньо- професійної програми _____ Гордей О.Д.
(підпис) (прізвище, ініціали)

11. Завдання до виконання отримав здобувач
вищої освіти _____ Лисаченко О.І.
(підпис) (прізвище, ініціали)

6

АНОТАЦІЯ

«Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні»

Мета роботи : визначити особливості інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні та шляхи удосконалення інвестиційного середовища.

Завданнями роботи є розглянути та розкрити сутність інвестицій та інвестиційної діяльності міжнародних організацій; визначити роль і основні принципи роботи МФО; проаналізувати динаміку фінансування міжнародних інвестиційних проєктів в Україні; визначити проблеми інвестиційної діяльності в Україні; виявити шляхи вдосконалення інвестиційної діяльності в Україні.

Предметом дослідження виступають окремі аспекти функціонування міжнародних фінансових організацій в сфері інвестиційної діяльності.

Об'єктом дослідження є економічні відносини, пов'язані з інвестиційною діяльністю міжнародних фінансових організацій.

Базою дослідження виступає Міністерство фінансів України.

За результатами дослідження сформульовані висновки щодо удосконалення інвестиційної діяльності в Україні.

Практичне значення одержаних результатів полягає у обґрунтуванні положень, висновків та рекомендацій, які викладені в матеріалах міжнародної науково-практичної конференції.

Кваліфікаційна робота містить 50 сторінок, 4 таблиці, 5 рисунків, список використаних джерел 31 найменування.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційні проєкти, міжнародні фінансові організації (МФО), інвестиційна діяльність.

Рік виконання кваліфікаційної роботи 2023 р.

Рік захисту роботи 2024 р.

7

ABSTRACT

« Investment activity of international financial organizations in Ukraine»

The purpose of the study is to identify the peculiarities of the investment activity of international financial organizations in Ukraine and ways to improve the investment environment.

The tasks of the study are to identify the theoretical foundations of social protection of the population; study of methods of financial provision of social guarantees of the state and their features; assessment of the state of budgetary financing of expenditures on social protection of the population in Ukraine; determining the complexity of financing social guarantees through the system of state social insurance funds and ways to improve the financial provision of social protection of the population in Ukraine.

The subject of the study is certain aspects of the functioning of international financial organizations in the field of investment activity.

The object of the study is economic relations related to the investment activities of international financial organizations.

The research is based on the Ministry of Finance of Ukraine.

Based on the results of the study, conclusions were formulated regarding the improvement of investment activity in Ukraine.

The practical significance of the results obtained is to substantiate the provisions, conclusions and recommendations set forth in the proceedings of the international scientific and practical conference.

The qualification work consists of 50 pages, 4 tables, 5 drawings, a list of 31 references.

Keywords: investments, investment projects, international financial organizations (IFIs), investment activities.

The year of the qualification work is 2023.

Year of thesis defense 2024.

ЗМІСТ

ВСТУП..... 9

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ 11

1.1. Сутність, роль і основні принципи роботи міжнародних фінансових організацій в сфері інвестиційної діяльності 11

1.2. Історія розвитку інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні..... 17

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ 23

2.2. Практика інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні..... 23

2.2. Оцінка інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні..... 31

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ..... 42

3.1. Проблеми інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в контексті її впливу на вітчизняну економіку..... 42

3.2. Стратегічні напрями розвитку діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні з урахуванням практики міжнародного досвіду..... 44

ВИСНОВКИ 47

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 49

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні є важливим фактором для розвитку економіки країни. Ці організації надають фінансову підтримку та інвестують у проекти, спрямовані на розвиток інфраструктури, енергетики, сільського господарства, освіти та інших галузей.

Україна за типізацією є країною з перехідною економікою, тому необхідним є залучення додаткових коштів, зважаючи на те, що власних фінансових організацій недостатньо для реалізації всіх інвестиційних проектів. Пріоритетними партнерами нашої держави з фінансових питань є Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), який інвестує у проекти з розвитку приватного сектору, енергоефективності, транспорту та інфраструктури; Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), який фінансує проекти у сфері екології, водопостачання, освіти та охорони здоров'я; Європейський інвестиційний банк, Міжнародний валютний фонд (МВФ), який надає кредити та фінансову допомогу Україні для стабілізації економіки та реформ; Багатостороннє агентство по гарантіях інвестицій. З огляду на це, надзвичайно важливим є дослідження питань залучення додаткових коштів з різних джерел, наприклад, інвестиційних фондів та прямих іноземних інвестицій, задля розвитку країни.

Актуальні проблеми інвестиційної діяльності було розглянуто у наукових роботах багатьох вчених, таких як: І. А. Бланк, Б. В. Буркинський, М. С. Герасимчук, А.Ф. Гойко, О.Л. Горяча, А. О. Заїнчковський, М. І. Кисіль, Т.Ю. Коритько, Д.В. Крилов, О. О. Пересада, П. С. Рогожин, В. Я. Шевчук, Л. Гітман, М. Д. Джонк та інших дослідників.

Зважаючи на вагомий науковий доробок зазначених авторів у питаннях становлення і розвитку інвестиційної діяльності, разом з тим на сьогодні ряд питань, присвячених інвестиційній діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні потребують подальшого дослідження.

Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні є важливим фактором для розвитку економіки та покращення життя населення. Вони надають фінансову підтримку та інвестують у проекти, спрямовані на розвиток різних галузей і створення нових робочих місць. Це допомагає країні залучити іноземні інвестиції та забезпечити стабільність економіки.

Об'єкт дослідження: економічні відносини, пов'язані з інвестиційною діяльністю міжнародних фінансових організацій.

Предмет дослідження: окремі аспекти функціонування міжнародних фінансових організацій в сфері інвестиційної діяльності.

Методи дослідження: загальнонаукові методи і прийоми: класифікація, порівняння, групування, аналіз і синтез, економіко-статистичні методи, графічна і таблична інтерпретація аналітичної інформації, які забезпечують достовірність і об'єктивність отриманих наукових висновків і результатів.

Апробація результатів роботи: основні аспекти роботи відображені в тезах «Міжнародні фінансові організації: фінансування ключових галузей» і апробовані на міжнародній науково-практичній конференції «Сталий розвиток міст та регіонів України в рамках Європейської інтеграції».

Практичне значення роботи. Практичне значення полягає в можливості використати результати дослідження в різних аспектах публічних фінансів. Практичні положення кваліфікаційної роботи можуть бути застосовані в реалізації інвестиційної політики учасниками інвестиційного процесу, підприємствами, комерційними банками, фінансовими інститутами.

Структура роботи:

- розглянути та розкрити сутність інвестицій та інвестиційної діяльності міжнародних організацій;
- визначити роль і основні принципи роботи МФО;
- проаналізувати динаміку фінансування міжнародних інвестиційних проєктів в Україні;
- визначити проблеми інвестиційної діяльності в Україні;
- виявити шляхи вдосконалення інвестиційної діяльності в Україні.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

1.1. Сутність, роль і основні принципи роботи міжнародних фінансових організацій в сфері інвестиційної діяльності

Міжнародні фінансові організації (МФО) в сфері інвестиційної діяльності є важливими гравцями у глобальній економіці. Вони мають на меті сприяти розвитку країн і забезпечувати стабільність у фінансовій системі. Основна сутність цих організацій полягає у забезпеченні фінансової підтримки та сприянні розвитку проектів інвестиційного характеру.

Тому характерною рисою сучасного етапу розвитку міжнародних економічних відносин є зростання активності у сфері інвестицій. Різноманітність операцій та інструментів на міжнародному фінансово-кредитному ринку реалізує широкий спектр розміщення та вкладання коштів не залежно від валюти та країни походження. Саме тому, міжнародні інвестиції посідають провідне місце в системі інвестування, і виходячи з цього, міжнародна інвестиційна діяльність посідає важливе місце в системі сучасних міжнародних економічних відносин.

На кінець XX століття світовий ринок інвестицій перетворився в ринок на якому функціонує величезний обсяг інформації та значна кількість фінансових інструментів. Адже інвестиційні ринки найбільш яскраво демонструють процеси глобалізації, які в цілому сприяють ефективному використанню економічних ресурсів та стимулюють світовий розвиток.

Зарубіжні капіталовкладення життєво важливі для досягнення середньострокових цілей, таких як вихід з сучасного кризового стану, початковий підйом економіки. Варто пам’ятати, що інтереси українських громадянин та іноземних інвесторів можуть не співпадати, отже, важливо залучити капітали так, щоб не лишити їх власників власних мотивацій, одночасно направляючи дії останніх на благо суспільних цілей. Найважливішим та найсприятливішим інструментом по залученню іноземного

капіталу є законодавство одночасно є основною причиною, що утримує інвесторів від великих вкладів.

Інвестиції є основою для виробництва нових видів товарів і послуг, підвищення якості продукції, впровадження нових технологій, використання інноваційних матеріалів тощо. З метою узгодження геополітичних інтересів держав та виведення системи господарювання на якісніший рівень, підвищення глобальної конкурентоспроможності в умовах розвитку ринкової економіки необхідно стимулювання інвестиційної діяльності держав.

Розглянемо трактування «інвестиції» у науковій літературі (табл. 1.1)

Таблиця 1.1

Трактування дефініції «інвестиції» у науковій літературі

Автори	**Визначення**
Федоренко В.Г.	Вкладення капіталу для його нарощування у майбутньому. Приріст капіталу шляхом його інвестування полягає у компенсації за ризик втрат від інфляції та неотримання процентів від розміщення коштів на банківський депозит.
І. А. Бланк	Вкладення капіталу в грошовій, матеріальній і нематеріальній формах в об'єкти підприємницької діяльності з метою одержання поточного доходу або забезпечення зростання його вартості в майбутньому періоді.
Дж. Кейнс	Приріст цінності капітального майна в результаті господарської діяльності даного періоду, та частина доходу за даний період, яка не була використана для споживання
Ф. У. Шарп, Р. Дж. Александер і Дж. В. Бейлі	В широкому розумінні означає «розлучитися з грошима сьогодні, щоб одержати більшу їх суму в майбутньому». Віддавати гроші доводиться зараз і в певній кількості. Винагорода надходить пізніше, якщо надходить взагалі, і його величина заздалегідь невідома.
М. Ю. Маковецький	Вкладення заощаджень усіх учасників економічної системи як в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, так і в цінні папери та інші активи з метою отримання доходу (прибутку) або досягнення позитивного (соціального) ефекту.

Джерело: [1,4]

І. А. Бланк в своїй роботі описує роль та вплив міжнародних фінансових організацій на інвестиційну діяльність в Україні. Він аналізує різні аспекти інвестиційної діяльності таких організацій, включаючи їх роль у залученні іноземних інвестицій, сприяння стабільності фінансової системи та розвитку економіки країни. У своїй роботі Бланк також звертає увагу на проблеми та виклики, з якими стикаються міжнародні фінансові організації при здійсненні своєї інвестиційної діяльності в Україні. Він аналізує ризики, пов'язані з політичною та економічною нестабільністю країни, а також проблеми корупції та недостатньої правової бази для захисту інвесторів.

Б. В. Буркинський своїй роботі "Роль міжнародних організацій у залученні іноземних інвестицій в Україну", Б. В. Буркинський аналізує вплив міжнародних організацій на інвестиційну діяльність в Україні. Він досліджує роль таких організацій, як Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародний валютний фонд та Європейський інвестиційний банк у залученні іноземних інвестицій до країни. Він аналізує ризики, пов'язані з політичною та економічною нестабільністю країни, а також проблеми корупції та недостатньої правової бази для захисту інвесторів.

В роботі М. С. Герасимчук детально аналізується вплив міжнародних організацій на інвестиційну діяльність в Україні та розглядає різні аспекти цієї проблеми. Його дослідження про механізми та інструменти, якими користуються міжнародні організації для залучення іноземних інвестицій.

Узагальнюючи існуючі наукові трактування, можемо дати визначення поняттю «міжнародних інвестицій» як вкладення інтелектуальних, фінансових, матеріальних цінностей у об’єкти підприємницької діяльності за межами окремої країни з метою отримання економічних та інших вигод як у короткостроковий, так і у довгостроковий період.

Відповідно до наведених підходів розглянемо найбільш розповсюджену та всеохоплюючу класифікацію інвестиційних проєктів враховуючи різні групові ознаки (табл.1.2)

Таблиця 1.2

Класифікація інвестиційних проєктів

Класифікаційна ознака	Вид проєкту
Залежно від цільової спрямованості	• інвестиційні проєкти розвитку; • інвестиційні проєкти санації
	•
За напрямами виробничого розвитку	• інвестиційні проєкти, що нарощують потенціал виробництва продукції; • інвестиційні проєкти, що нарощують потенціал збуту
Залежно від обсягу інвестування	• малі; • середні; • великі
Залежно від функціональної спрямованості	• промислові проєкти; • проєкти дослідження і розвитку; • організаційні проєкти; • економічні та соціальні проєкти
Конкретна форма реалізації реальних інвестицій	• проєкти з купівлі цілісних майнових комплексів; • проєкти нового будівництва об'єктів; • проєкти реконструкції об'єктів підприємства; • проєкти модернізації активної частини основних виробничих засобів
За характером змін	• оперативні; • стратегічні
За тривалістю (строками реалізації):	• короткострокові; • середньострокові; • довгострокові
За характером залучених сторін:	• міжнародні; • національні; • територіальні; • місцеві
За галузевою приналежністю	• промислові; • будівельні; • транспортні; • освітні; • у сфері торгів
Рівень ризику інвестиційного проєкту	• проєкти з рівнем ризику нижче середнього; • проєкти з середнім рівнем ризику; • проєкти з рівнем ризику вище середнього; • проєкти з найвищим рівнем ризику

Джерело:[16]

Метою проєкту є визначена структура, що представлена у вигляді ієрархії цілей, що включає стратегічні цілі та деталізовані тактичні завдання, необхідні задля досягнення поставленої мети проєкту. Реалізація інвестиційного проєкту полягає у зміні відповідної системи та перетворення теперішнього стану у бажаний [17, с.140]. Учасниками інвестиційного проєкту можуть бути інвестори, замовники, виконавці та користувачі проєкту.

Розглянемо основні функції міжнародних фінансових організацій в сфері інвестиційної діяльності:

1. Надання фінансової підтримки: Міжнародні фінансові організації надають кредити, гранти та іншу фінансову допомогу для реалізації інвестиційних проєктів. Це може бути фінансування будівництва інфраструктури, розвитку промисловості, сільського господарства та інших секторів економіки.

В свою чергу інвестиційний проєкт- це сукупність цілеспрямованих організаційно-правових, управлінських, аналітичних, фінансових та інженернотехнічних заходів, що реалізовуються суб'єктами інвестиційної діяльності та оформлені у вигляді планово-розрахункових документів, необхідних та достатніх для обґрунтування, організації та управління роботами з реалізації проєкту, визначено Законом України «Про інвестиційну діяльність»[5].

2. Залучення приватного капіталу: Організації сприяють залученню приватного капіталу для фінансування проєктів. Вони можуть надавати гарантії, страхування та інші інструменти, що зменшують ризики для інвесторів і забезпечують їхню участь у проектах.

3. Технічна допомога: Організації надають технічну допомогу країнам-членам для покращення інвестиційного клімату, розвитку фінансового сектору та забезпечення ефективного управління проєктами. Це може включати консультування з питань законодавства, розроблення стратегій розвитку та інші послуги.

4. Стимулювання економічного зростання: Організації сприяють розвитку економіки країн-членів шляхом фінансування проєктів, які сприяють створенню робочих місць, підвищенню продуктивності та залученню нових технологій.

5. Поширення найкращих практик: Організації виконують роль платформи для обміну досвідом та найкращими практиками в галузі інвестицій. Вони організовують семінари, конференції та інші заходи для сприяння обміну інформацією та співпраці між країнами[6].

Основна роль міжнародних фінансових організацій полягає в наданні фінансової підтримки країнам у розвитку шляхом реалізації кредитів, грантів, гарантів та інших фінансових інструментів для підтримки проєктів у сфері інфраструктури, освіти, охорони здоров'я та інших галузях. Крім того, вони сприяють залученню приватних інвестицій шляхом забезпечення стабільності та прозорості у фінансовій системі.

У сучасних умовах міжнародні фінансові організації відіграють важливу роль у регулюванні системи міжнародних економічних відносин (МЕВ). Насамперед, їхня діяльність сприяє зміцненню світогосподарських зв'язків і активізації участі країн у міжнародних валютнокредитних відносинах. Ключовим елементом інституціональної основи міжнародної фінансової системи є МФО. Вони здійснюють помітний вплив на економічний розвиток і змінюють умови організації міжнародного бізнесу в країнах і регіонах світу, за рахунок володіння значним обсягом фінансових ресурсів. МФО створюються шляхом об'єднання капіталу країн-членів для вирішення різних завдань, частина з них спрямована на регулювання системи МЕВ. До числа основних відносяться: операції на міжнародних валютних і фондових ринках (метою є стабілізація і регулювання світової економіки, підтримки і стимулювання міжнародної торгівлі, а також скорочення дефіциту платіжних балансів); кредитування державних програм регіонального та галузевого розвитку та сприяння малому і середньому бізнесу; інвестування міжнародних проєктів у галузі інфраструктури, транспорту, зв’язку і інформаційних технологій;

фінансування міжнародної допомоги, фундаментальних наукових досліджень, заходів з охорони навколишнього середовища. Щоб вирішувати свої цілі як регулятора МЕВ МФО використовують чималий спектр сучасних методів фінансового аналізу та управління ризиками, залучають до роботи провідні консалтингові, аудиторські та страхові компанії, науково-дослідні центри та інвестиційні банки. Їх ефективність значною мірою залежить від інтенсивності взаємодії з державними органами країн-членів[7].

1.2. Історія розвитку інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні

Сучасний світ неможливо уявити без взаємозв'язку між різними країнами в економічному, політичному, екологічному та інших напрямках діяльності, тож не дивним буде факт тісної співпраці України з багатьма країнами світу та міжнародними організаціями, зокрема у галузі фінансів та валютного регулювання. Поштовхом для співпраці стає XX ст., яке характеризувалося бурхливими змінами у політичній та економічній сферах. Включаючи науковотехнічну революцію, що вплинула на розвиток виробництва, і Велика депресія (1929 р. – кінець 1930-х років), руйнівна хвиля Другої світової війни, а також розпад колоніальної системи та Радянського Союзу. Все це стало поштовхом до розуміння світовою спільнотою необхідності створення міжнародних організацій різної спрямованості, та зі спільною метою – гарантування стабілізації світової економіки.

Одними з найбільш великих сучасних МФО є Міжнародний валютний фонд та Світовий банк. Першопричинами до їх створення були Велика депресія та Друга світова війна. Біржовий крах (жовтень 1929 р.) став першим зовнішнім проявом кризових процесів та мав жахливі наслідки для багатьох країн світу. Найсильнішого впливу зазнали Сполучені Штати Америки; за перші три роки депресії збанкрутували 4835 банків, промислове виробництво скоротилося майже вдвічі, у п'ять разів зменшилося виробництво автомобілів, мільйони

американських фермерів були позбавлені господарства і землі за несплату боргів. Задля збереження своїх коштів мешканці країни намагалися за першої ж можливості вилучати свої збереження з уцілілих банків, у результаті чого кількість грошей в обігу зросла з 454 млн. дол. у 1929 році до 5699 млн. дол. наприкінці 1932 року [8].

Проте й інші держави не оминула така сама участь. Особливо постраждали ті країни, які залежали від експорту США (насамперед, країни Латинської Америки). Європейські країни також зазнали значного удару, вони зіткнулися з різким скорочення обсягів експорту та стрімким зростанням тарифів на імпорт. Знецінення валюти поступово призвело до відміни золотого стандарту [9, с. 120], що зобов'язував держави підтримувати фіксований валютний курс.

Щодо Західної Європи, найбільшими її втратами було кількість безробітних, число яких сягало 30 мільйонів. Погіршилося становище фермерів, дрібних підприємців, представників середнього класу. Багато людей опинилося за межею бідності [10].

Тільки світова економіка починає перші кроки до відновлення після кризи, вона одразу зазнає нового удару – Другої світової війни, що мала руйнівні соціально-економічні наслідки для більшості європейських країн. Величезні людські втрати супроводжувалися значними матеріальними збитками (було втрачено до 70% національного доходу держав, що брали участь у війні, знищено десятки тисяч міст і сіл) [11]. Таким чином, війною було фактично зруйновано систему золотодивізного стандарту, що викликало необхідність розробки валютно-фінансової системи, орієнтованої на нові умови функціонування світового господарства та міжнародним економічним відносинам [12]. Крім того, після війни деякі країни потребували фінансової допомоги для відбудови національних економік, а інші мали можливість надавати таку допомогу. В першу чергу, це стосувалося США, які за цей період перетворилися з боржника на кредитора.

Отже перед світовим співтовариством постало питання в створенні системи співпраці, яка б могла сприяти міжнародному розвитку. Міжнародний Валютний Фонд (International Monetary Fund) є міжнародною фінансовою організацією, яка була заснована в 1944 році. До її складу входять 190 країн [13].

Історія створення: на Бреттон-Вудській конференції Об'єднаних Націй по валютно-фінансових питань 22 липня 1944 року була розроблена основа угоди (Хартія МВФ). Найбільший внесок в розробку концепції МВФ внесли Джон Мейнард Кейнс, який очолював британську делегацію, і Гаррі Декстер Уайт - високопоставлений співробітник Міністерства фінансів США. Остаточний варіант угоди перші 29 держав підписали 27 грудня 1945 року - офіційна дата створення МВФ [14].

Фонд має статус спеціалізованої установи ООН і його метою є регулювання валютно-кредитних відносин країн-членів та надання їм допомоги при дефіциті платіжного балансу шляхом надання коротко- і середньострокових кредитів в іноземній валюті.

Україна стала членом МВФ відповідно до Закону України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» від 3 червня 1992 р.

Україна з 1994 р. активно співпрацює з МВФ, використовуючи його фінансові і технічні ресурси з метою досягнення макроекономічної стабілізації та створення необхідних передумов для проведення економічних реформ [13].

За роки співпраці з МВФ було започатковано 16 програм економічного розвитку та підтримки впровадження реформ в Україні загальним обсягом 53,9 млрд дол. США.

Кошти, отримані від МВФ у відповідних рамках програм направлялись як на покриття дефіциту державного бюджету, так і на покриття золотовалютних резервів Національного банку України.

Кредитні ресурси МВФ вважаються одними з «найдешевших» порівняно з умовами надання позик іншими кредиторами. Більше того, програми МВФ надавали можливість Україні забезпечити посилення фіскальної та фінансової стабільності, поступово запроваджувати структурні реформи та спрямувати Україну шляхом стабільного та збалансованого економічного зростання.

Далі розглянемо Групу Світового банку (World Bank Group), який складається з п'яти організацій (Міжнародний банк реконструкції та розвитку, МБРР (IBRD); Міжнародна асоціація розвитку, МАР (IDA); Міжнародна фінансова корпорація, МФК (IFC); Багатостороння агенція з гарантій інвестицій, БАГІ (MIGA); Міжнародний центр з врегулювання інвестиційних спорів, МЦУІС (ICSID)). Метою діяльності цих установ є надання фінансової і технічної допомоги країнам, що розвиваються [13].

Формування Групи Світового банку було розпочато рішенням Бреттон-Вудської Конференції про заснування Міжнародного банку реконструкції й розвитку (МБРР) водночас з МВФ. Ці дві організації тісно зв'язані між собою за основними цілями. Членом МБРР може стати тільки учасник МВФ. Структурою обидва вони входять до системи ООН.

Спочатку діяльність МБРР була пов'язана з кредитуванням розвинутих країн, в першу чергу європейських, що постраждали підчас Другої світової війни. Після відбудови їх економіки, а також внаслідок появи великої групи нових держав, що звільнились від пережитків колоніальної залежності, цілі й функції МБРР змінилися. Постає необхідність створити інститут, структурно пов'язаний з банком, який би зосередився на допомозі країнам, що розвиваються.

Цим інститутом стає Міжнародна фінансова корпорація, яка була утворена в 1956 р. В 1960 р. свою діяльність почала Міжнародна асоціація розвитку для сприяння економічним перебудовам в найменш розвинутих країнах. Однією з цілей Світового банку є заохочення інвестування країн-членів в інші країни, особливо в такі, що розвиваються. Проте соціально-політична нестабільність в деяких регіонах робить інвестування там непривабливим та

ризикованим. Щоб убезпечити своїх учасників від фінансових втрат, Світовий банк формує в 1988 р. організацію, яка б гарантувала відшкодування можливих втрат від некомерційних ризиків, – Багатосторонню агенцію з гарантування інвестицій.

Через проблему інвестування пов'язано утворення в 1966 р. Міжнародного центру з урегулювання інвестиційних спорів. Таким чином, було сформовано групу Світового банку із п'яти організацій [15].

Кожна з 189 країн-членів Світового банку володіє певною кількістю його акцій. Кількість голосів, які мають країни-учасниці, залежить від їхньої частки в статутному капіталі Банку, ключовим фактором визначення є частка цих країн в світовій економіці. Акціонери формують Раду директорів, яка є вищим органом, що приймає рішення і визначає політику Банку.

Україна приєдналась до Світового банку у 1992 році. Представництво Світового банку в Україні було відкрито в 1993 році.

Наступною міжнародною організацією є Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) (European Bank for Reconstruction and Development, EBRD) – міжнародна фінансова організація, діяльність якої спрямована на фінансування економічних реформ у країнах Східної Європи з метою їх переходу до ринкової економіки. Банк заснований у 1990 році відповідно до Угоди про заснування Європейського банку реконструкції та розвитку. Штаб-квартира ЄБРР знаходиться в Лондоні. На сьогодні акціонерами ЄБРР є 71 країна, а також Європейський Союз та Європейський інвестиційний банк. Структура керівних органів ЄБРР включає президента, раду керуючих та виконавчий орган - раду директорів. Україна є членом ЄБРР з 13 серпня 1992 року. Постійне представництво ЄБРР в Києві функціонує з 1993 року [13].

З-поміж інших ЄБРР відрізняється тим, що працює лише на комерційних засадах. Банк надає виключно цільові кредити під конкретні проєкти приватним і державним структурам на потреби розвитку економіки (окрім оборонної та тютюнової промисловості, а також проєктів грального бізнесу). Крім цільових

кредитів ЄБРР може здійснювати прямі інвестиції, а також надавати технічну допомогу (консультації, навчання банкірів та менеджерів, допомога в організації системи розподілу продовольства). ЄБРР не має спеціальних коштів для надання технічної допомоги, він залучає інші ресурси, в тому числі зі створених у країнах ЄС спеціальних фондів.

Отже, в сучасних умовах світова економіка представлена великим механізмом і будь-яка нестабільна ситуація в країнах несе наслідки для всього світу. Задля підтримки та регулювання економік було створено міжнародні фінансові організації, які мають на меті допомагати країнам, які розвиваються. Україна є однією з таких країн, з отриманням незалежності світові організації до сьогодення підтримують наше економічне зростання за рахунок інвестицій та іншої фінансової допомоги.

Отже, в першому розділі ми розглянули теоретичні аспекти інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні.

Інвестиційна діяльність в Україні є одним з ключових напрямків економічного розвитку країни. Міжнародні фінансові організації виступають важливими партнерами для України у залученні іноземних інвестицій та розвитку економіки.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

2.2. Практика інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні

Інвестиційні процеси є основними чинниками, які сприяють інтеграції країни в світове господарство та покращують економічний стан в державі. Це спричинено тим, що за їх допомогою оновлюються базові фонди, переводиться капітал з однієї сфери в іншу, передаються технології, досвід, тощо.

«Прямі іноземні інвестиції — найбільш бажана форма капіталовкладень для економік, що розвиваються, тому що вона дозволяє реалізовувати великі проекти; крім того в країну надходять нові технології, нові практики корпоративного управління, тощо»[18]. Розглянемо прямі іноземні інвестиції в Україні з 2019-2023 рр. (табл.2.1)

Таблиця 2.1

Прямі іноземні інвестиції в Україні з 2019 по 2023 рр. (млн. дол. США)

	ПІІ в Україну	ПІІ з України	Сальдо
2019	5860	648	+5212
2020	-868	82	-950
2021	6687	-198	+6885
2022	1152	529	+623
2023	2468	19	+2449

Джерело: [18]

З таблиці бачимо позитивну динаміку надходжень інвестицій в країну, окрім 2020 року, який відзначився відтоком інвестицій з країни та від'ємним сальдо. Причиною цьому став COVID-19, адже він мав характер світового лиха, а саме закриття підприємств, відсторонення кадрів від роботи - все це спровокувало те, що економіки іноземних країн просто не мали ресурсів для інвестування.

Як вже відомо Україна співпрацює з трьома головними міжнародними фінансовими організаціями: МВФ, Група Світового банку та Європейський банк реконструкції та розвитку та іншими. Наразі ця співпраця є як ніколи важливим чинником підтримки економіки, адже зараз на території України війна, в ці дні фінансова допомога кожної організації, країни є величезним вкладом в функціонування держави та її підтримки. Для розуміння ситуації на сьогодні звернемо увагу на поточні програми та проєкти МФО (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка використання кредитів (позик), залучених державою до спеціального фонду Державного бюджету України від урядів іноземних держав, банків і МФО (загальна інформація по завершиним та які знаходяться в виконанні) тис. дол. США

Кредитор	Обсяг використання кредитів (позик) за роками									
	2019		2020		2021		2022		2023	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	Сума	%	Сума	%
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	*26188 3,1*	*37, 53*	*64625 3,5*	*64, 01*	*55364 5,5*	*54, 62*	*1569 375, 8*	*38, 61*	*18534 1,1*	*17,9 5*
Європейський банк реконструкції та розвитку	24741 8,2	*35, 46*	*79714 ,2*	*7,9*	10599 1,9	*10, 46*	3264 14,8	*8,0 3*	75126 8,5	*72,7 8*
Європейський інвестиційний банк	16110 0,5	*23, 09*	12419 9,1	*12, 3*	18871 2,4	*18, 62*	1809 787, 2	*44, 52*	28545 ,4	*2,77*
Німецька кредитна установа для відбудови (КфВ)	*18874 ,4*	*2,7*	*29513 ,6*	*2,9 2*	*28391 ,3*	*2,8*	*3399 11,9*	*8,3 6*	*34128 ,9*	*3,31*
Європейське співтовариство з атомної енергії			*11587 4,8*	*11, 48*	*11342 4,8*	*11, 19*				
Фонд чистих технологій (МБРР)	*8493, 6*	*1,2 2*	*14107 ,7*	*1,4*	*21226 ,3*	*2,0 9*	*1953 9,4*	*0,4 8*	*29728 ,6*	*2,88*
НЕФКО (Північна екологічна фінансова корпорація)					*2308, 6*	*0,2 3*			*3301, 6*	*0,32*

Джерело: [19]

Для наочного бачення та детального аналізу складемо графік (рис. 2.1)

Рисунок 2.1. Динаміка використання коштів (тис. дол. США)

Джерело: на основі таблиці 2.2

Отже, з графіку видно, що найбільшим інвестором є Міжнародний банк реконструкції та розвитку, така тенденція зберігається протягом 2019-2022 років, та вже в 2022 році спостерігається значний приріст портфелю МФО, найбільший притік коштів від Європейського інвестиційного банку в розмірі 1809787,2 тис. дол. США та 1569375,8 тис. дол. США від Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Причиною цьому стало російське вторгнення в Україну, оскільки воєнний стан в країні потребує чималих ресурсів задля підтримки економіки. Враховуючи, що значна частина бюджету виділяється саме на оборону, тому допомога міжнародних організацій є чи найважливішою на цьому етапі. Також варто відзначити, що в 2022-2023 рр. додається ще одна організація, яка починає інвестування в країну – це Північна екологічна фінансова корпорація.

Структура інвестиційного портфеля в розрізі кредиторів у 2023 році (рис. 2.2) за проєктами, що реалізовуються в Україні, представлена так: частка фінансування МБРР становить 35,48 %; ЄІБ – 28,76 %; ЄБРР – 28,34 %; KfW – 3,63 %; Європейське співтовариство з атомної енергетики – 2,69 %; Фонду

чистих технологій (МБРР) – 1,02 %; Північної екологічної фінансової корпорації (Nordic Environment Finance Corporation, NEFCO) – 0,07 %.

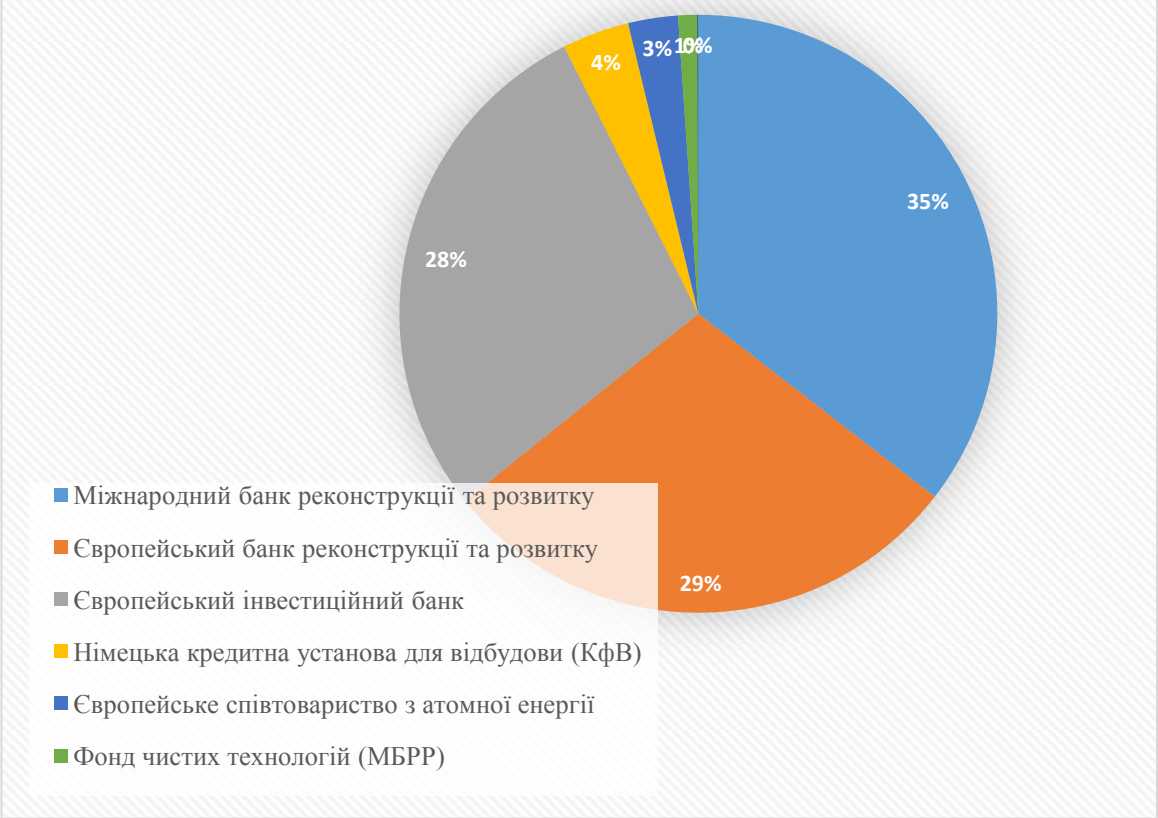

Рисунок 2.2. Структура фінансування проектів за кредитором (МФО) у %

Джерело: [19]

Для спрямування залучених коштів за інвестиційними проєктами, що реалізуються в Україні, пріоритетними визначені окремі галузі національної економіки (рис. 2.3).

Кругова діаграма демонструє нам відсоткові показники залученості коштів в певні галузі:

- 32,45% або 5,7 млрд дол. «Транспорт та складське господарство» (надання послуг пасажирського або вантажного транспорту, як планових, так і позапланових, залізницею, трубопроводом, автотранспортом, водою або повітрям, а також інші супутні послуги, такі як устаткування перевалочної бази та майданчиків для паркування, вантажно-розвантажувальні роботи, зберігання [20]);

Рисунок 2.3. Структура фінансування проєктів за галуззю реалізації у %

Джерело: [19]

- 28,33% або 5 млрд дол. «Постачання електроенергії та газу», адже через повномасштабне вторгнення та постійні ракетні атаки, питання тепла, електроенергії та газу є одним з ключових для забезпечення добробуту населення;

- 9,01% або 1,6 млрд дол. «Фінансова та страхова діяльність»;

- 8,47% або 1,5 млрд дол. «Охорона здоров'я та надання соціальних послуг»;

- 7,64% або 1,3 млрд дол. «Водопостачання, каналізація та поводження з відходами» та інші…

Відсоток залученості коштів в такі галузі, як освіта, сільське господарство, будівництво, інформація та телекомунікації, добувна промисловість в загальному становить 8%, в подальшому це понесе свої наслідки для рівня освіченості населення, величезні збитки сільських господарств і тд.

Якщо взяти до уваги дані тих проєктів, які знаходяться на стадії реалізації, то будемо мати такі відсоткові показники:

- 28,39% або 3,3 млрд дол. «Постачання електроенергії та газу»;

- 26,52% або 3,1 млрд дол. «Транспорт та складське господарство»;

-11,42% або 1,3 млрд дол. «Охорона здоров'я та надання соціальних послуг»;

- 8,64% або 1 млрд дол. «Водопостачання, каналізація та поводження з відходами»;

-8,50% або 996 млн дол. «Державне управління та оборона»;

- 5,21% або 610 млн дол.«Фінансова та страхова діяльність»…

Порівнюючи ці показники можемо побачити, що проєкти на 6 млрд дол. вже реалізовані.

Отже, враховуючи всі дані можемо зробити висновок щодо тенденцій розподілу коштів за галузями реалізації, найбільша частина коштів виділена на «Транспорт та складське господарство» тому, що транспорт та складське господарство є ключовими складовими інфраструктури для економічного розвитку країн. Ці галузі допомагають забезпечити ефективний транспорт товарів та послуг, що є необхідним для розвитку підприємництва та збільшення експортних можливостей країн. Крім того, інвестиції в ці галузі можуть покращити доступ до ринків праці, освіти та інших соціальних послуг для мешканців. Таким чином, інвестування в транспорт та складське господарство може мати значний вплив на економічний розвиток країн, що може бути привабливим для міжнародних фінансових організацій.

Проте значне фінансування однієї галузі має негативний вплив на інші сфери економічного розвитку. Насамперед, відходять на другий план ключові галузі такі, як освіта, наука, технології, охорона здоров'я та оборона, яка наразі є пріоритетом номер один. Велике спрямування коштів на транспорт та складське господарство може призвести до зниження рівня життя населення, оскільки бюджетні кошти не будуть направлені на соціальні програми та послуги.

У розрізі відповідальних виконавців у 2023 році використання залучених коштів за інвестиційними проєктами, що знаходяться в виконанні,

пріоритетними виконавцями виявилися наступні: Державне агенство автомобільних доріг, Міністерство фінансів України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості, НЕК «Укренерго», Мінрегіон України, Міністерство інфраструктури України, АТ «Укрексімбанк», Міністерство охорони здоров'я, проекти без відповідального виконавця, ПрАТ «Укргідроенерго», Міністерство соціальної політики України, АТ «Укрексімбанк», Мінфін, Міністерство освіти та науки України, виконавчий комітет Харківської міської, Дніпровська міська рада, Міністерство розвитку громад та територій, Виконавчий комітет Чернівецької міської ради (рис. 2.4).

Рисунок 2.4. Структура виконання проєктів за відповідальним виконавцем у %

Джерело [19]

Отже, найбільша частка фінансування припадає на Державне агенство автомобільних доріг України 12,99% 1,5 млрд дол., Міністерство фінансів України 12,44% 1,4 млрд дол., НЕК «Укренерго» 11,81% 1,3 млрд дол., Мінрегіон України 10,22% 1,1 млрд дол., Міністерство інфраструктури 7,89% 924 млн дол. та інші.

Найбільше інвестицій агенство доріг отримує від ЄБРР, тож однією з причин значної частки фінансування може бути те, що Державне агенство автомобільних доріг України є ключовим гравцем у розвитку транспортної інфраструктури в Україні. Також, це пов'язано з покращенням логістичних зв’язків (підведення до європейських стандартів), враховуючи значне постачання зброї, техніки, товарів та послуг- це полегшує їх транспортування. Проте варто відмітити, корупційний спектр нашої держави, часто відбувається зловживання коштами іноземних організацій, на практиці ми спостерігаємо відмивання коштів.

Отже, в загальному ми спостерігаємо значну підтримку з боку іноземних організацій, ефективний розподіл та використання мають мати позитивний вплив на економіку держави, інвестиційні проєкти можуть забезпечити фінансову та технічну підтримку для відновлення транспортної інфраструктури та інших секторів економіки, що постраждали від конфлікту. З іншого боку, такі проекти можуть допомогти залучити нові інвестиції та стимулювати розвиток економіки країни.

Однак, в умовах війни інвестиційні проєкти можуть також стати об'єктом атак з боку противників України. Також, війна може призвести до збільшення ризиків для інвесторів та зменшення їх бажання інвестувати в країну.

2.2. Оцінка інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні

Перед тим, як оцінити інвестиційну діяльність міжнародних організацій, необхідно розглянути ініціативи зі сторони держави, задля більшого залучення іноземних інвестицій. До них належать:

1. Ухвалення проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» (реєстр. № 8138 від 17.09.2023)[31], який визначає:

- забезпечення прозорості та стабільності управління;
- підтримка інвестиційних проектів, шляхом спрощення процедур отримання дозволів та державних гарантій, зниження податкових ставок та інші;
- розвиток інфраструктури. Держава зобов'язується інвестувати в будівництво та модернізацію інфраструктури, що забезпечить зручний доступ до ринків та збільшить конкурентоспроможність українських підприємств;
- розвиток людського капіталу, а саме підтримка державою проєктів в галузі освіти, охорони здоров'я та соціального захисту населення, що сприятиме підвищенню рівня життя населення та забезпечить висококваліфіковану робочу силу;
- підтримка малих та середніх підприємств;
- екологічна безпека, інвестування держави в проєкти зменшення викидів шкідливих речовин, підтримку екологічно чистих технологій та розвиток відновлюваної енергетики, що допоможе забезпечити сталий розвиток України та збереження природних ресурсів;
- розвиток сільського господарства та регіонального розвитку, зокрема, збільшення виробництва продуктів харчування та підвищення якості сільськогосподарських угідь. Також, передбачено інвестування в розвиток місцевих громад та регіонального розвитку, що сприятиме зменшенню регіональних нерівностей та забезпечить сталий розвиток країни.

2. Розроблення проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо особливостей регулювання земельних відносин для забезпечення швидкої реалізації інвестиційних проектів, спрямованих на відновлення економіки України під час дії воєнного стану та у відбудовний період» (реєстр. № 7711 від 29.08.2022)[29], який визначає- вимоги до інвесторів, котрі матимуть доступ до спрощеної процедури інвестування; окреслити критерії до інвестиційних проєктів відновлення економіки; спростити процедури одержання у користування земельної ділянки державної, комунальної або приватної власності; спростити процедури започаткування будівництва.

Затвердження Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік, яким передбачено такі напрями: безпека та оборона, інтеграція в єс та нато, енергетична безпека, відбудова країни, макрофінансова стабільність та підтримка бізнесу, ветеранська політика, безпечна, доступна та якісна освіта, продовження децентралізації та регіональний розвиток, підтримка громадян, які опинились у складних обставинах, ефективне державне управління, наука та інновації для розвитку, здорова нація, санкційна політика та верховенство права, захист довкілля[28].

Він передбачає:

- запровадження умов для ефективного залучення та використання довгострокового фінансування від Європейського інвестиційного банку для реалізації проєктів економічного і соціального розвитку України;
- запровадження моделі екоіндустріального парку, підвищення ефективності функціонування ІП, мінімізація їх впливу на навколишнє природне середовище;
- розроблення механізму інвестування зароблених трудовими мігрантами за кордоном коштів для стимулювання їх повернення в Україну;
- розробка умов для залучення технологічних компаній в Україну та співпраці іноземних замовників із вітчизняними;

- вироблення податкового механізму реінвестицій у капітальні витрати для оновлення пошкодженого, втраченого, застарілого, зношеного виробничого обладнання;
- формування ключових напрямів взаємодії з Організацією економічного співробітництва та розвитку, зокрема з питань заохочення екологічних (зелених) інвестицій та сталого управління природними ресурсами[30].

Розглянемо співпрацю з кожною організацією більш детально. Починаючи з 1994 р. Україна активно співпрацює з МВФ, використовуючи його фінансові і технічні ресурси з метою досягнення макроекономічної стабілізації та створення необхідних передумов для проведення економічних реформ.

За роки співпраці з МВФ було започатковано 16 програм економічного зростання та підтримки впровадження реформ в Україні загальним обсягом 53,9 млрд дол. США.

Кошти, отримані від МВФ у рамках відповідних програм направлялись як на покриття дефіциту державного бюджету, так і на покриття золотовалютних резервів Національного банку України.

Кредитні ресурси МВФ вважаються одними з «найдешевших» порівняно з умовами надання позик іншими кредиторами. В додачу, програми МВФ надавали можливість Україні забезпечити посилення фіскальної та фінансової стабільності, поступово запроваджувати структурні реформи та спрямувати Україну шляхом збалансованого та стабільного зростання [13].

З початком війни МВФ надав Україні допомогу в рамках різних інструментів: RFI (інструмент швидкого фінансування) та EFF (Механізм розширеного фінансування та за допомогою пільгових та грантових основ від міжнародних партнерів через спеціально розроблений Адміністративний рахунок МВФ.

31 березня 2023 року Рада виконавчих директорів МВФ схвалила нову Програму в рамках EFF у розмірі 11,6 млрд СПЗ (близько 15,6 млрд дол. США). Програма EFF є частиною пакету підтримки України загальною вартістю у 115

млрд дол. США. Вона розрахована на 4 роки (48 місяців) і передбачає 11 переглядів.

Програма України в рамках EFF націлена на підтримку політичного стану, яка спрямовується на збереження фіскальної, цінової та фінансової стабільності, а також на підтримку економічного відновлення з одночасним покращенням управління та зміцненням інституції для сприяння довгостроковому зростанню в контексті післявоєнної відбудови та шляху України до вступу в ЄС.

Пріоритетні напрями інвестиційного фінансування МВФ в Україні:

- реформа пенсійної системи та забезпечення сталості фінансування пенсійного фонду;
- підтримка бюджетної стабільності та зменшення боргового навантаження;
- підтримка реформ в сфері оподаткування та боротьби з корупцією;
- розвиток інфраструктури та енергетичного сектору;
- підтримка малих та середніх підприємств та підвищення їх конкурентоспроможності [30].

Для досягнення цих цілей МВФ надає кредитну підтримку, яка пов'язана з реформами та заходами, спрямованими на досягнення поставлених цілей. Також МВФ надає технічну допомогу та консультування з питань економічних реформ та забезпечення сталості економіки країни. Важливою складовою успіху МВФ в Україні є співпраця з урядом та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення ефективності використання ресурсів та досягнення спільних цілей.

Серед міжнародних кредитно-фінансових організацій Світовий банк є другим, після МВФ, кредитором України. За роки співробітництва Світовий банк затвердив для України 72 позики загальним обсягом більш ніж 15,4 млрд дол. США та 2,2 млрд євро, з яких отримано 14,2 млрд. дол. США та 2,2 млрд євро.

«Фінансові ресурси, отримані від Світового банку, використовуються для фінансової та технічної підтримки державного бюджету, допомагають нашій державі впроваджувати інституційні та структурні реформи, а також реалізовувати довгострокові інвестиційні проєкти за пріоритетними напрямами економічного розвитку країни» [27].

Пріоритетні напрями фінансування Світового банку:

1. Розвиток інфраструктури. Активні інвестиції в будівництво та модернізацію доріг, залізниць, аеропортів, енергетичної та водопостачальної інфраструктури.

2. Розвиток людського капіталу. Підтримка проєктів в галузі освіти, охорони здоров'я та соціального захисту населення.

3. Підтримка малих та середніх підприємств. Фінансова та консультативна підтримка малих та середніх підприємств для їх розвитку та створення нових робочих місць.

4. Екологічна безпека. Інвестує в проекти зменшення викидів шкідливих речовин, підтримку екологічно чистих технологій та розвиток відновлюваної енергетики.

5. Розвиток сільського господарства та регіонального розвитку. Підтримка проєктів з розвитку сільського господарства, зокрема, збільшення виробництва продуктів харчування та підвищення якості сільськогосподарських угідь. Також, банк інвестує в розвиток місцевих громад та регіонального розвитку.

З початку вторгнення Росії на територію України Світовий банк мобілізував на підтримку України фінансові ресурси у розмірі 34 млрд дол. США. Понад 22 млрд дол. США з цієї суми вже надано Україні. Вони направлені на підтримку державного бюджету, здійснення інституційних та структурних реформ, підготовки та реалізації довгострокових інвестиційних проєктів, які відповідають пріоритетним напрямам економічного розвитку України.

Для надання підтримки Україні під час війни Світовий банк створив новий ефективний фінансовий механізм на безповоротній основі: Цільовий фонд багатьох донорів, завдяки чому вдалося залучити грантові кошти на загальну суму 1,088 млрд євро та 7,5 млрд доларів США таких країн як США, Велика Британія, Данія, Нідерланди, Австрія, Норвегія, Литва, Латвія та Ісландія [27].

Наразі здійснюються заходи з імплементації нових спільних системних проектів, які будуть впроваджуватись у процесі відбудови України, зокрема для реконструкції транспортної інфраструктури "RELINK", електроенергетичного сектору "Re-Power", підтримки системи охорони здоров'я "Heal Ukraine", відновлення зруйнованого житла громадян внаслідок бойових дій "HOPE", а також інших проектів, що наразі знаходяться на етапі підготовки.

Ці заходи є важливими для подолання наслідків війни та забезпечення сталого розвитку України. Інвестиції з боку міжнародних фінансових установ допоможуть забезпечити необхідні ресурси для відбудови економіки та соціальної сфери країни, а також зміцнити її позиції на міжнародній арені. У цьому контексті важливо розробляти та реалізовувати ефективні проєкти, які будуть сприяти розвитку економіки та забезпеченню благополуччя громадян.

У листопаді 2020 року було прийняте рішення Радою директорів Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) про створення Рахунку міжнародного співробітництва з питань Чорнобиля з метою подолання проблем, що існують в Чорнобильській зоні, та забезпечення належного використання досягнень, отриманих у рамках роботи Чорнобильського фонду «Укриття» та Рахунку ядерної безпеки.

ЄБРР є одним з провідних кредиторів в Україні, а сукупний обсяг виділеного фінансування станом на кінець березня 2023 року складає 18,1 млрд євро у рамках 529 проектів, з часткою приватного сектору в портфоліо на рівні 39%.

Банк у своїй співпраці з країнами насамперед зорієнтований на такі цілі та функції:

- підвищення конкурентоспроможності економіки країни;
- забезпечення сталого розвитку та зменшення впливу на довкілля;
- підтримка реформ в енергетичному секторі та підвищення енергоефективності;
- розвиток фінансового сектору та підтримка малого та середнього бізнесу;
- забезпечення соціальної інклюзії та підвищення якості життя населення.

Для досягнення цих цілей ЄБРР пропонує ряд інструментів, таких як: надання фінансової підтримки проектам, консультування та навчання, партнерство з місцевими компаніями та урядовими структурами, сприяння розвитку інфраструктури та інше. Важливою складовою успіху ЄБРР в Україні є співпраця з урядом та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення ефективності використання ресурсів та досягнення спільних цілей [24].

Європейський банк реконструкції та розвитку, згідно зі Стратегією співпраці з Україною на 2018–2023 рр., здійснює свою діяльність на таких принципах:

- сприяти приватизації та комерціалізації в державному секторі для підвищення конкурентоспроможності та сприяння належному управлінню;
- сприяти верховенству права, конкуренції та рівним умовам гри в приватному секторі, підтримуючи передові компанії;
- зміцнити енергетичну безпеку шляхом ефективного регулювання, лібералізації ринку, диверсифікованого та збільшеного виробництва та енергоефективності;
- підвищення стійкості фінансової системи шляхом зміцнення банківського сектору та паралельного розвитку ринків капіталу та іншого небанківського фінансування;
- покращення інтеграції шляхом сприяння торгівлі та інвестиціям, розширення інфраструктурних зв'язків і підтримки наближення до стандартів ЄС [25].

У березні 2022 року було оголошено початковий «пакет стійкості» у розмірі 2 млрд євро, який передбачає фінансування заходів для допомоги громадянам, компаніям та країнам, що постраждали від війни РФ проти України. Підтримка для українських компаній передбачена у формі відстрочених кредитів, підтримки ліквідності та торговельного фінансування, а також можлива допомога у релокації з метою продовження діяльності. Кошти для країн-сусідів України передбачені для допомоги у зв'язку з приїздом біженців, пом'якшення наслідків війни та санкцій для їхнього енергетичного сектору, підтримання ліквідності для малого та середнього бізнесу.

Оцінка МФО в Україні показує, що ці інвестиції мають позитивний вплив на економіку країни. Зокрема, вони сприяють збільшенню обсягу інвестицій у реальний сектор економіки, зміцненню фінансової стабільності та забезпеченню соціального захисту населення. На основі даних про завершені проєкти розглянемо поточну ситуацію по різних галузях (рис. 2.5).

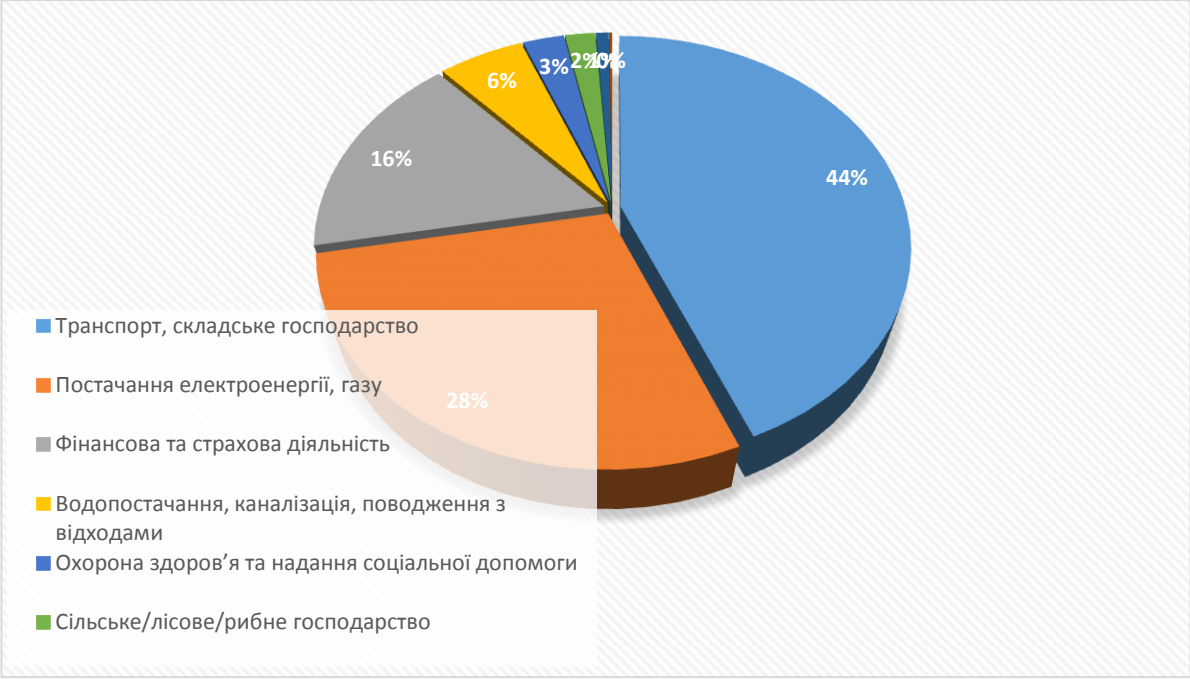

Рисунок 2.5. Структура завершенених проєктів за галуззю реалізації

Джерело[13]

В галузі «транспорт, складське господарство» завершено 15 проєктів, з них: реконструкція причалів Іллічінського морського порту; тунель на дільниці Бескид-Скотарське; відновлення та модернізація залізничної інфраструктури в

напрямку Львів-Київ; ремонт колій; підвищення рівня безпеки польотів у повітряному просторі; приведення до європейського рівня транспортно-експлуатаційного стану автомобільної дороги М-03 Київ-Харків на ділянці від м. Лубни до м. Полтава (магістральна дорога); приведення ключових доріг до європейських стандартів; розвиток інфраструктури аеропорту "Бориспіль".

В процесі виконання ще 15 проєктів також спрямовані на покращення доріг, будівництво метрополітенів у м. Дніпро та м. Дніпропетровськ. В галузі «постачання енергії та газу» завершено 21 проєкт, з них: збільшення пропускної спроможності електричних мереж; модернізація гідромеханічного та електромеханічного обладнання, реконструкція гідросилового обладнання, силових трансформаторів, гідромеханічного обладнання; підвищення ефективності. Виконуються ще 20 проєктів та в процесі ініціювання та підготовки ще 7.

В галузі «фінансова та страхова діяльність» всього 32 проєкти, з них завершено 30 і в виконанні 2. Вони направлені на створення сприятливого середовища для функціонування підприємств; підвищення професійного рівня менеджерів середніх та малих підприємств; надання консультативної підтримки приватним підприємствам; гарантування від політичного ризику для іноземних інвесторів та товаровиробників; підтримка реформ, спрямованих на покращення державного врядування; підтримка заходів, спрямованих на покращення умов ведення бізнесу; реформування неефективних і несправедливих енергетичних субсидій на газ і тепло з одночасним захистом малозабезпечених; фінансування пільгових процентних ставок за позиками та лізингом мікро-, малих та середніх підприємств (ММСП), виділених у рамках двох наступних державних програм «Доступні кредити 5-7-9%» та «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%» для пом’якшення економічного впливу пандемії Covid-19 на фінансування ММСП.

«Водопостачання та каналізація» 13 проєктів, з яких 5 завершених, 8 в процесі виконання: підвищенні якості та надійності надання послуг й ефективності використання енергії комунальними підприємствами шляхом

удосконалення їхнього інституційного потенціалу та інвестування робіт з відновлення та заміни пошкоджених систем водопостачання, водовідведення та переробки твердих відходів, а також поліпшення екологічної ситуації територій за рахунок вирішення проблеми очищення стоків та безпечної утилізації твердих побутових відходів; реконструкція та модернізація системи водопостачання; забезпечення європейського рівня екологічної безпеки, досягнення повної відповідності національним нормам щодо очищення стоків та скиду їх до водних об’єктів, приведення системи очистки та подачі споживачам питної води до європейських стандартів.

«Охорона здоров’я та надання соціальної допомоги» 16 проєктів, з них 6 завершених та 10 на стадії виконання. Направлені на: підтримку державних соціальних видатків та забезпечення економічних та соціальних реформ в умовах економічного спаду, пов'язаного з російським вторгненням в Україну; відновлення та покращення доступу до основних медичних послуг; задоволення нових та невідкладних потреб у медичних послугах; та забезпечення фінансового захисту у надзвичайній ситуації; запобігання, виявлення і реагування на загрозу, спричинену COVID-19, а також зміцнення національної системи охорони здоров’я для забезпечення готовності до реагування сфери громадського здоров’я України.

«Сільське/лісове/рибне господарство» 9 проєктів спрямованих на полегшення окремих обмежень на шляху до зростання участі представників приватного сектора, зокрема, малих та середніх підприємств, на ринках сільськогосподарських факторів виробництва та товарів України, та сприяння відновленню виробництва сільськогосподарської продукції в Україні, що зазнало впливу війни; покращення транспортного сполучення і підтримка відновлення сільськогосподарської галузі на територіях впровадження проекту із активним залученням громад, що постраждали внаслідок конфлікту.

«Інформація та телекомунікації» 2 завершені проєкти: підвищення ефективності процесу прийняття рішень у сфері державних закупівель та документообігу, прискоренні розвитку приватного сектора та зміцненні

громадянського суспільства в Україні шляхом впровадження інноваційних моделей інформаційних та комунікаційних технологій.

Отже, беручи до уваги всі статистичні зведення, можна зробити висновок, що МФО відіграють ключову роль в підтримці економічного стану України, особливо в теперішніх умовах війни, оскільки чимало коштів бюджету зосереджено на оборону країни. Країні необхідно забезпечувати благоустрій населення, надавати лояльні умови для малого та середнього бізнесу, адже саме ці ланки надають робочі місця, внаслідок чого відбувається більше надходження податків до казни держави. Міжнародні фінансові організації через інвестиційну діяльність забезпечують Україну доступною медициною; піклуються про високий рівень освіти; акцентують увагу на енергетичному напрямі, адже щоденно країна-терорист пускає по Україні велику кількість ракет, дронів, які завдають чималу шкоду нашим ТЕС, руйнують будівлі і житло тисячі людей. Враховуючи всі ці події Державний бюджет України не може самостійно покривати усі витрати, тому гранти, програми та кредити міжнародних організацій є тим, що тримає економіку країни на достатньому рівні.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

3.1. Проблеми інвестиційної діяльності міжнародних фінансових організацій в контексті її впливу на вітчизняну економіку

Першим кроком до зміцнення економіки України є взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями. Ці організації надають країні ресурси та досвід, необхідні для розвитку економіки, зміцнення фінансової системи та підтримки соціальної сфери. Одним з головних інструментів міжнародних фінансових організацій є надання кредитів та фінансової допомоги країнам, які перебувають у складних економічних ситуаціях. Крім того, міжнародні фінансові організації надають консультаційну та технічну допомогу з питань розвитку економіки, фінансової стабільності та реформування законодавства.

Одним з основних завдань МФО є надання кредитів країнам-членам для забезпечення стабільності їхньої економіки. Кредити можуть бути надані як на короткий термін для покриття тимчасових фінансових проблем, так і на довгий термін для реалізації стратегії розвитку. Однак, надання кредитів пов'язане з певними умовами, які країна-реципієнт повинна виконувати. Ці умови можуть включати проведення економічних реформ, зменшення державного боргу, удосконалення системи оподаткування, боротьбу з корупцією та інші заходи, спрямовані на покращення економічної ситуації в країні. Крім того, міжнародні фінансові організації можуть надавати технічну допомогу для розроблення стратегій розвитку та проведення економічних реформ. Це може включати навчання фахівців, проведення досліджень та аналізів, підготовку законодавчих актів та інших заходів, спрямованих на покращення економічної ситуації в країні.

Узагалі, взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями може бути корисною для країни, якщо вона здійснює розумну економічну політику та дотримується умов, пов'язаних з наданням кредитів. Однак, успішний розвиток економіки потребує комплексного підходу, який включає в себе не тільки

фінансову допомогу, але й політичну стабільність, боротьбу з корупцією, розвиток інфраструктури та інші важливі аспекти.

МВФ є ключовою організацією та тісно пов'язаний з процесом переходу більшості східноєвропейських країн до ринкової економіки від самого початку їхньої незалежності. Співпраця з міжнародними фінансовими інституціями є вкрай важливою для реформування економіки будь-якої країни. Фінансова підтримка учасників Групи Світового банку сконцентрована на поліпшенні державних послуг і системи державних фінансів, бізнес-клімату для розкриття економічного потенціалу країн. Співробітництво країн Європейського та Азійського регіонів із МФО сприяє покращанню макрофінансових показників, формуванню конкурентного ринкового середовища, стабілізації національної грошової одиниці, активізації інвестиційного процесу, розвиткові малого та середнього бізнесу тощо[21].

Успіх залежить не тільки від фінансової підтримки, але й від реалізації реформ та політичної стабільності. Співпраця з МФО допомагає країнам-членам забезпечити стабільність їхньої економіки та покращити макрофінансові показники, що сприяє розвитку бізнесу та інвестиційного процесу. Україна також співпрацює з МФО для забезпечення структурних реформ та покращення макрофінансової стабільності. Важливо забезпечити поглиблення консультативно-дорадчого співробітництва та формування індивідуальних рішень, що відповідають українським реаліям та сприятимуть зміцненню державних фінансів та прискоренню економічного зростання.

Аналіз результатів діяльності МФО в Україні демонструє, що їх кредитування є одним із найкращих та дешевих джерел фінансування інвестиційних проектів. Для подальшої реалізації проектів із МФО враховуватися такі пріоритети, як наукова кооперація для забезпечення науково-технічного прогресу. Проекти, які фінансуються МФО, мають бути сфокусовані на просування на європейські ринки українських технологій і наукоємних товарів, підвищення рівня комерціалізації вітчизняних технологій і

виробництва в Україні на їх основі конкурентоспроможної високотехнологічної продукції.

Колаборація з МФО сприяє залученню інвестицій в реалізацію проектів, що стосуються енергоефективності, інфраструктури, освіти та інших сфер. Це сприяє виникненню нових робочих місць та покращенню якості життя населення. Проте, варто відзначити, що залежність від МФО може мати негативні наслідки, зокрема, високий рівень зовнішнього боргу може стати проблемою для країни в майбутньому. Тому необхідно дотримуватися розумної фінансової політики та забезпечувати ефективне використання коштів, що надходять від МФО[22].

Також з огляду впливу на вітчизняну економіку МФО можна виділити обмеження суверенітету країни, адже умови, які диктують міжнародні організації можуть впливати на самостійність країни та її економіки. З міжнародного досвіду можемо спостерігати нерівномірний розвиток регіонів, адже деякі галузі можуть залишитися на задньому плані.

Важливим є розуміння, що не кожна програма чи проєкт мають ефективну реалізацію, а саме не вирішувати нагальних проблем конкретної держави. Також може постати проблема в соціальній сфері, що несе в собі загальний рівень не задоволеності серед населення рівнем життя та наданням послуг.

Узагалі, співпраця з міжнародними фінансовими організаціями є важливим елементом економічного розвитку країни, але вона повинна бути збалансованою та спрямованою на досягнення конкретних результатів, які покращують якість життя громадян та зміцнюють економіку країни.

3.2. Стратегічні напрями розвитку діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні з урахуванням практики міжнародного досвіду

Одним з ключових стратегічних напрямів розвитку діяльності МФО в Україні є забезпечення підтримки малого та середнього бізнесу. Для цього

необхідно розробити спеціальні програми кредитування, які б враховували особливості цього сектору економіки та допомагали забезпечити його розвиток.

Інший важливий напрямок - підтримка розвитку інфраструктури. Для цього потрібно залучати фінансові ресурси для будівництва доріг, мостів, аеропортів, залізниць та інших об'єктів інфраструктури, що сприятиме покращенню умов для бізнесу та залученню іноземних інвесторів.

Також важливо розвивати енергоефективність та використання відновлюваних джерел енергії. Для цього необхідно залучати фінансові ресурси для встановлення сучасних технологій та обладнання, що дозволить зменшити витрати на енергію та забезпечити стале зростання економіки.

Заходи для удосконалення інвестиційної діяльності в Україні:

1. удосконалити законодавчу базу для того, щоб покращити інвестиційний клімат, для цього розробити стратегію з поліпшення інвестиційного клімату в країні, що включає у себе реформи у сфері правового регулювання, боротьби з корупцією та забезпечення захисту прав інвесторів;

2. модернізувати систему, яка б гарантувала державний захист приватних інвестицій (в тому числі, іноземних) та врегульовувала б суперечки комерційного характеру між суб’єктами інвестиційного процесу;

3. забезпечити ефективність державного інвестування, та його роль, як дієвого та надійного інструменту спрямування інвестиційних ресурсів на реалізацію стратегічно важливих інвестиційних проєктів [23];

4. інвестування в будівництво та модернізацію інфраструктури, що забезпечить зручний доступ до ринків та збільшить конкурентоспроможність українських підприємств;

5. стимулювання інвестицій у промисловість та інновації. Уряд повинен стимулювати інвестиції у промисловість та інновації шляхом надання фінансових пільг та зниження податкових ставок для інвесторів;

6. розвиток людського капіталу, зокрема, у підвищення рівня освіти та підготовки висококваліфікованої робочої сили;

7. фінансова та консультативна підтримка малим та середнім підприємствам для їх розвитку та створення нових робочих місць;

8. розвиток туризму, що сприятиме збільшенню іноземних інвестицій та забезпечить сталий розвиток країни [26].

Враховуючи міжнародний досвід, міжнародні фінансові організації мають:

- сприяти розвитку фінансового ринку в Україні, зокрема, шляхом підтримки фінансових інституцій та створення нових продуктів та послуг;
- сприяти розвитку малого та середнього бізнесу в Україні, зокрема, шляхом надання фінансової підтримки та консультацій;
- сприяти розширенню доступу до фінансових послуг для всіх верств населення, зокрема, шляхом розвитку мобільних банківських послуг та електронних платежних систем;
- сприяти розвитку інфраструктури в Україні, зокрема, шляхом підтримки проектів з будівництва транспортної, енергетичної та комунікаційної інфраструктури;
- сприяти забезпеченню фінансової стабільності в Україні, зокрема, шляхом надання фінансової підтримки та консультацій з питань економічних реформ та боротьби з корупцією.

ВИСНОВКИ

Міжнародні фінансові організації відіграють важливу роль в економіці України. Світова економіка представлена складним механізмом і будь-яка нестабільна ситуація в країнах несе наслідки для всього світу. Задля підтримки та регулювання економік було створено міжнародні фінансові організації, які мають на меті допомагати країнам, що розвиваються. Україна є однією з таких країн, і з отриманням незалежності світові організації до сьогодення підтримують наше економічне зростання за рахунок інвестицій та іншої фінансової допомоги.

Як і в довоєнні часи, так і на сьогодні ключовим аспектом залишається розвиток та фінансування таких галузей економіки: освіта, інфраструктура, транспорт, страхування, сільське господарство та інші. Саме для цього будь-яка країна потребує залучення коштів іноземних інвесторів для фінансування реформ та проєктів.

В роботі було розглянуто такі міжнародні фінансові організації: Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк та Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), їх основні функції та роль. МВФ є одним з найбільш впливових міжнародних фінансових організацій, який надає фінансову допомогу країнам в разі економічних труднощів. Україна також є однією з країн, яка користується кредитною лінією для реформ та покращення економічної ситуації.

Світовий банк займається фінансуванням проектів з розвитку, підтримкою соціальних програм та реформ. Україна отримує фінансову допомогу від Світового банку для реалізації різноманітних проєктів, зокрема для покращення інфраструктури та енергоефективності.

ЄБРР сприяє розвитку приватного сектору та реформам в країнах-членах. Україна також отримує фінансову допомогу від ЄБРР для покращення бізнес-клімату та розвитку малих та середніх підприємств.

Найбільше інвестиційних вкладів було здійснено в галузях транспорт, електроенергія, фінансова та страхова діяльність, охорона здоров’я, водопостачання.

Слід відмітити, що чимала кількість проєктів ще знаходяться на стадії виконання, в перспективі вони мають значним чином покращити стан нашого економічного зростання. Разом з тим, гостро постає проблема корупційного напряму, затяжної війни, зменшення робочих місць, а також погіршення рівня освіти через введення дистанційного режиму - спочатку через COVID-19, а потім через повномасштабне вторгнення держави-терориста і зруйнованої внаслідок цього інфраструктури.

Проєкти, що фінансуються міжнародними організаціями, можуть впливати на економіку України, зокрема на підвищення рівня життя, зайнятості та зниження бідності. Однак, необхідно враховувати ризики та виклики, пов'язані з війною та політичною нестабільністю в країні. Тому, важливо, щоб інвестиційні проекти мали чіткий план реалізації та контролю за їх виконанням, для забезпечення ефективного використання коштів та досягнення поставлених цілей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Федоренко В. Г. Менеджмент: підручник / Федоренко В. Г. – 2-ге вид., переробл. и доповн. – К.: Алерта, 2014. – 344 с.

2. Білоус Т. Джон Мейнард Кейнс – економіст і філософ. Філософська думка. 2018. № 2. С. 71–88

3. Шалапай В.Я., Машлій Г.Б. Інвестиційна діяльність в Україні як передумова економічного зростання/ В.Я. Шалапай, Г.Б. Машлій// Міжнародна наукова інтернет-конференція "Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (випуск 28)" – Тернопіль. – 2018. - с. 136-137

4. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / [сост. Гаврилишин Б. Д., Устенко О. А.; ред. Мочерний С. В.]. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.

5. Закон України «Про інвестиційну діяльність» №1560-XII від 18.09.1991 р. Дата оновлення: 10.10. 2022. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12 (дата звернення: 02.12.2020).

6. Швед В.В. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. / В.В. Швед, О.А. Закладний. – Вінниця, 2017. – 224 с.

7. Кульбіда М. В. Основні напрями підвищення ролі міжнародних фінансових організацій у регулюванні міжнародних економічних відносин: науковий вісник ужгородського національного університету, 2016. – випуск 6, частина 2- С. 33.

8. Rothbard M. N. America’s Great Depression / Rothbard M. N. – [Fifth Ed.]. – Auburn : The Ludwig von Mises Institute Press, 2000. – 369 p

9. Міжнародні фінанси : підруч. / за ред. О. І. Рогача. – К. : Либідь, 2003. – 784 с.

10. Історія економічних учень : навч. посіб. / [Базилевич В. Д., Гражевська Н. І., Гайдай Т. В. та ін.]. – К. : Знання, 2004. – 1300 с.

11. The economics of World War II: Six great powers in international comparison / ed. by M. Harrison. – Cambridge : Cambridge University Press, 2000. – 307 p.

12. Патика Н. І. Міжнародні фінансові організації : [навч. посіб. для дистанц. навчання] / Патика Н. І. ; за наук. ред. О. С. Власюка. – К. : Університет "Україна", 2008. – 219 с.

13. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями/ Міністерство закордонних справ. Київ, 2023. URL: https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/spivrobitnictvo-ukrayini-z-mizhnarodnimi-finansovimi-instituciyami.

14. Батрименко В. Міжнародний валютний фонд // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю.Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. —с.453.

15. Міжнародні організації [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Ковалевський, Ю. Г. Козак, С. Г. Грищенко [та ін.]; ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського. – К. : ЦУЛ, 2003. – 287 с.

16. Верба В. А Проектний аналіз: Підручник / ВербаВ. А., Загородніх О. А.— К.: КНЕУ, 2000. — 322 с.

17. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / [сост. Гаврилишин Б. Д., Устенко О. А.; ред. Мочерний С. В.]. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.

18. Прямі іноземні інвестиції/ Мінфін. URL: https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/2020/ (дата звернення 17.11.2023).

19. Портал реєстру проєктів МФО (IFIs projects). URL: https://proifi.gov.ua/?p=analytics (дата звернення 17.11.2023).

20. Електронний довідник. URL: http://dovidnyk.in.ua/directories/2010kved.

21. Геєць В.М. До питання застосування підходів "плану Маршалла" для України. Економіка України. 2015. Випуск 4. С. 6–11.

22. Терещенко Г.М., Капленко О.І., Северіна Х.І. Проблеми та перспективи залучення ресурсів міжнародних фінансових організацій. Наукові праці НДФІ. – 2017. Випуск 3 (80). С.111-120.

23. Бичихін Є. В. Основні тенденції інвестиційних процесів в Україні в контексті співробітництва з Європейським банком реконструкції і розвитку/ Є. В. Бичихін // Наукові праці НДФІ. – 2015. – № 1 (70). – С. 128–137.

24. ЄБРР / Міністерство фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua/news/mizhnarodne-spivrobitnictvo/%D1%94brd. (дата звернення: 02.12.2023).

25. Стратегія ЄБРР для України 2018- 2023/ EU4Business, 2018. URL: https://eu4business.org.ua/useful-materials/ebrd-ukraine-country-strategy-2018-2023/

26.Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні : Закон України від 17.12. 2020 № 1116-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text

27. Мінфін: 30 років співпраці зі Світовим банком/ Урядовий портал. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/minfin-30-rokiv-spivpratsi-zi-svitovym-bankom (дата звернення 20.11.2023)

28. Про затвердження Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік : Розпорядження КМУ від 23.03.2023 № 221-р.URL: https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyv-plan-priorytetnykh-dii-na-2...

29. Про внесення змін: Закон України від 29.08.2022 № 7711. URL: https://ips.ligazakon.net/document/JI07966A?an=2.

30. Економічна правда. URL: https://www.epravda.com.ua/publications/2023/03/23/698343/.

31. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні : Закон України від 17.12. 2020 № 1116-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text